

[Sundhedsministeren]

Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse skal hele tiden være under udvikling, og sundhedsministeren kan kun i et løbende samarbejde med de øvrige ansvarlige ministre og de kommunale myndigheder holde udviklingen i gang og skabe den nødvendige sammenhæng i den fælles indsats.

Regeringen vil i løbet af 1988 fremlægge en plan for en sammenhængende forebyggende indsats.

Den primære sundhedssektors rolle

I bestræbelserne på at styrke den forebyggende indsats har den primære sundhedstjeneste – det vil sige alment praktiserende læger, tandlæger, sundhedsplejersker m.fl. – en stor betydning. Det er denne sektor, der har den løbende kontakt til befolkningen. Det giver gode muligheder for en direkte information og påvirkning af den enkelte borger.

Sundhedsministeriet er indstillet på at søge det forebyggende arbejde styrket på de områder, hvor den offentlige sygesikring har overenskomst. Den nye overenskomst med de praktiserende tandlæger er et godt eksempel på, at det også på sygesikringsområdet er lykkedes at fremme det forebyggende arbejde.

Det er regeringens målsætning, at så mange opgaver som muligt søges løst hos de alment praktiserende læger og de praktiserende speciallæger, inden patienterne om nødvendigt henvises til sygehus.

Efter regeringens opfattelse er det en forudsætning for at komme videre med en sådan udvikling, at der i de enkelte amtskommuner sker en styrkelse af planlægningen på praksisområdet for derved at sikre mulighederne for en bedre koordinering af indsatsen i sundhedsvæsenets enkelte sektorer og mellem sundheds- og socialvæsenet.

Sygehusenes samfundsmæssige rolle

Sygehusene er karakteriseret ved højt specialiseret medicinsk sagkundskab og kostbar og avanceret teknologi, som næsten udelukkende anvendes i behandlingsøjemed. Sygehussektorens funktioner sigter ikke på at fremme og udvikle faktorer, som generelt kan forbedre menneskets *sundhed*. Det er i vidt omfang den lægevidenskabelige sagkundskab, der hidtil har domineret udviklingen og indirekte dikteret syge-

husenes behandlingspolitik. Alt i alt har det bidraget til den udbredte opfattelse, at flere penge, mere avanceret teknologi og mere avancerede behandlingsformer, som i mange tilfælde kun er til gavn for relativt få, er løsningen på vort samfunds sundhedsproblemer.

Som det allerede er omtalt, forholder det sig anderledes.

De sygdomme, der er opstået, skal behandles, som de bliver det i dag. Men det betyder ikke, at sygehusressourcerne ikke kan udnyttes bedre. Den højt specialiserede behandling og den dertil knyttede kliniske pleje skal fortsat være sygehusenes hovedopgave.

I sygehussektoren er samlet meget store menneskelige, faglige og tekniske ressourcer, som, uden at det behøver at hæmme sygehusenes hovedopgaver, i højere grad samtidig kan udnyttes til løsning af mere udadvendte opgaver i forbindelse med sundhedsfremme og forebyggelse.

Med det meget store behandlingsbehov, der er, og som bl.a. skyldes den demografiske og medicinsk-teknologiske udvikling, er det ikke muligt at fjerne ressourcer fra sygehusvæsenet. På sygehusene er der årligt ca. 1 mio. indlæggelser og ca. 3,5 mio. ambulante besøg. Det er regeringens politik at formidle en proces i retning af en anden opgavemæssig prioritering af sygehusressourcerne mellem det højteknologiske og højt specialiserede område til nogle mere umiddelbare servicefunktioner.

Sygehusenes meget store faglige ekspertise og stærke autoritet skal udnyttes til rådgivning af befolkningen og i lige så høj grad af den primære og den kommunale sundhedssektor med hensyn til *sundhedsfremme* og *sundhedsrisici*.

Størstedelen af den lægevidenskabelige forskning foregår i tilknytning til sygehusene og deres kliniske behandlingsarbejde. Den er i for høj grad koncentreret om udvikling og forfinelse af *behandlingsmetoder* og ikke så meget om årsagerne til sygdommens opståen, og hvordan de sygdomsfremkaldende årsager kan bekæmpes.

Forskningen indgår i dag som et meget væsentligt led i sygehuslægernes meriteringssystem. Måske er valg af forskningsopgaver lidt tilfældige, fordi samfundet i for ringe omfang stiller særlige krav til disse aktiviteter.